

Gostilničarski vestnik

Strokovno glasilo „Zveze združenj gostilniških obrti Dravske banovine v Ljubljani“

Oglasi se računajo v oglasnem delu Din 0.75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa Din 1.— od mm in stolpa.

Telefon 39—14.

Ček. rač. št. 11.430.

Štev. 9.

Ljubljana, dne 30. septembra 1937.

Leto VII.

Kriza našega turizma

Zahteva po ustanovitvi gostinske kreditne zadrage

Po neuspeli sezoni se vrstijo v raznih časopisih številni članki, ki razmotrivajo vzroke, radi katerih je bila letošnja tujsko - prometna sezona ena izmed najslabših, kar smo jih vobče zadnja leta doživeli. V dnevniku, ki izhaja v Beogradu, smo čitali članek, ki se obširno bavi z navedeno ugotovitvijo, ter poskuša vreči vso krivdo na gostinski stan, češ da ima pretirane cene v svojih obratih. Dopisnik tega članka izvira iz Dalmacije in je gotovo to ugotovitev skonstruiral na podlagi virov, ki jih ima iz Dalmacije na razpolago. Ker ni turizem samo dalmatinska zadeva, temveč last vsega prebivalstva naše države, ni nam vseeno, če se taka gospoda razpisuje radi honorarjev in meče vse blato ter krivdo na gostinski stan. Mi smo v članku »Slaba sezona« ugotovili številne okolnosti, ki so glavni krivci propadanja našega turizma in ki so se že leta naprej predvidevali, da bo nastopila katastrofa, če bo turizem le diletantizem nekaterih oseb. Slaba sezona letošnjega leta je posledica takega »delca«, v katerem ne najdemo nikake smotrenosti. Če pogledamo leta nazaj, vidimo, da nam je država sicer dala nekatere davčne olajšave, toda samo pri hotelskih objektih, ki se na novo postavijo, dočim so bile carinske olajšave samo navidezne, ker so ves hasek požrle dragocene komisije, ki so morale radi »objektivnosti« prihajati iz Beograda. Banske uprave in občine pa so v celem pogledu turizma odpovedale. Delo državne oblasti, banskih uprav in občin sestoji v glavnem v tem, da zbirajo statistične podatke, dajejo navsote hotelirstvu, čeprav taki svetovalci niso vpeljeni v komplicirani stroj gostinskega obrata in se kvečjemu v turističnem pogledu izživljajo v kontroliranju cen ter v postavljanju raznih ovir administrativnega značaja. Nikjer ne opažamo enotne vodilne misli zasnovane na nekem delovnem programu, ki se da naravno realizirati glede svojega obsega tekom let. Toda treba bo enkrat začeti.

Ustvarili so se: vrhovni turistični svet, banovinski turistični sveti, krajevni turistični odbori, vendar do danes še nismo slišali, da bi bili člani vrhovnega turističnega sveta, ki naj daje direktive banovinskim turističnim svetom in krajevnim turističnim odborom imenovani in da bi se sestali, s čemer se po nepotrebnem ovira ne samo razvoj, temveč že zelo potrebna sanacija obstoječih razmer. Nam se zdi, da so osebe, ki se bavijo s turizmom, zaposlene tudi z drugimi postranskimi zaposlitvami, kar gre gotovo na škodo našega turizma.

Res je, da je gostinski stan temelj in najvidnejši činitelj pri razvoju tujskega prometa. Brez dobrega gostinstva ni mogoče imeti dobrega turizma. Ali pa se je dosedaj temu gostinskemu stanu, katerega se je na raznih konferencah samo zafrkavalo, posvečala ona skrb, kakor jo je gostinski stan deležen v Italiji, Švici, Avstriji itd. Moderni čas z našo višjo stoječo tehniko zahteva vsako leto novih izpopolnitev. Oprema gostinskega obrata mora iti vzporedno s časovnim razvojem, zato je odbijajoče, če pride gost iz inozemstva, ki veliko polaga na svoje stanovanje, v gostinski obrat, ki posluje še v oni primitivnosti, kakor pred 10 leti. Neka visoko stoječa in silno merodajna osebnost je v nekem letovišču dravske banovine od-

govorila na prašanje, če bo vlada dala kako podporo za razmah turizma v dravski banovini, da ni misliti na podporo, ker se ničesar iz privatne iniciative ne napravi. Ta oseba, ki pozna slabe strani našega gospodarstva jako dobro, je pozabila, da so naši denarni zavodi nesposobni dajati dolgotrajne kredite in da niso niti pripravljeni znižati obrestne mere onim hotelirjem, ki še danes plačujejo 10 in 14%. Na renoviranje hotelov, odnosno njihovo izpopolnitev ni mogoče misliti toliko

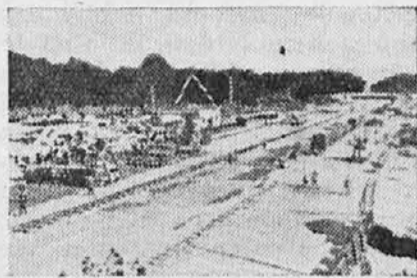


Foto: Schlitz

časa, dokler se naši hotelirji in pa drugi pripadniki gostinskega obrta, ki se bavijo s turizmom, ne izkobacajo iz dolgov, v katerih tičijo do vratu. Temeljno vprašanje pocenitev cen v naših obratih je tedaj razdolžitve onega sloja, ki edini lahko dvigne turizem. Kako se naj n. pr. majhni obrati, ki imajo vse predpogoje za uspešno sodelovanje pri turizmu prilagodijo zahtevam današnjega časa, če nimajo potrebnega kapitala na razpolago. Turizem ne sme eksistirati samo na Bledu, Rogaški Slatini itd., temveč mora radi njegove plodnosti zajeti vsaj v Sloveniji tudi podeželske kraje, ki slo-

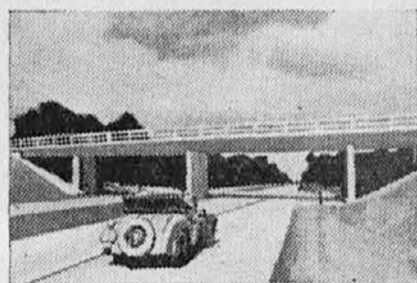


Foto: Schlitz

vijo po svoji zdravi in romantični okolici. Treba je tedaj resno misliti na kakšen način naj bi se vobče gostinstvu pomagalo, da se osvobodi z visokimi obrestmi obremenjenih dolgov.

Skozi več let se stavijo razni resni in neresni predlogi za ustanovitev gostinskega kreditnega zavoda, ki naj bi omogočil prevzem dolgov od drugih denarnih zavodov in ki bi bil v stanju dajati primerne kredite gostinskemu obratu. Slišali smo celo od neke stanovske organizacije, da bo priskrbel 200.000.000 din kredita z 1—2% obrestmi, vendar je bila že sama izjava tako otročja, da so se ji smejali uradniki finančnega ministrstva, ko jim je dospela do ušes. Iz naših vrst se je nadalje čul pogosto klic, da naj država da hotelirstvu 200.000.000 din na razpolago, v svrhu razdolžitve pri privatnih denarnih zavodih. Sestavljale so se razne kombinacije, pretekla so leta, dokler nismo zagazili v to stanje v katerem se danes na podlagi zanemarjenega gostinstva nahaja turizem. Tujsko-prometne organizacije so se bavile z vsemi drugimi turističnimi problemi samo ne z glavnim problemom, od katerega zavisi tujski promet, t. j. z razbremenitvijo zadolženega gostinstva.

Letošnja sezona je tedaj merodajnim krogom preteče opozorilo, da naj se zganejo ob zadnji uri, če nočejo privedi državo ob one koristi, ki jih je zadnja leta imela od turizma. Turizem ni tedaj samo last gostin-

stva, temveč je last celokupnega prebivalstva, zato je dolžnost banske in občinskih uprav, da stavijo sredstva na razpolago, ki bi bila za poedine uprave skrajno nizka, da se prepreči razsulo celokupnega, v prvi vrsti potom gostinskega stanu u stvarjenega tujskega prometa. Naši člani, pa so naravno poklicani sodelovati pri taki ozdravitveni akciji z onimi sredstvi, ki jih lahko pri svojem podjetju utrpijo.

Zvezna organizacija je sestavila načrt za sanacijo našega zadolženega gostinskega stan, katerega pregledujejo sedaj bančni strokovnjaki in katerega bomo nato dostavili merodajnim oblastvom. S tem bi bil ustvarjen temelj lastne gostinske kreditne zadrage na široki osnovi, ki bi tekom 10 let konvertiral vse dolgove gostinskega stan.

To bi bil prvi sanacijski korak našega turizma, ker bi se omogočilo okrepiti gostinski stan v toliki meri, da bi bil sposoben odgovoriti vsem zahtevam potujočega občinstva. Ves ta načrt pa seveda odvisi od države kakor tudi od samoupravnih uprav, v kolikor bodo pokazale razumevanje v najbolj usodni uri našega turizma.

Že svoječasno smo omenili važnost rekonstrukcije naših cest, ki bi vsaj prilično odgovarjale cestam sosednjih držav. Če pogledamo gradnjo, odnosno rekonstrukcijo ceste med Ljubljano in Bledom, vidimo, da ni bila ta cesta niti v dveh letih popravljena odnosno zgrajena, čeprav se je vzele v delo le majhen sektor te ceste, ki je komaj 15 km dolg. S takim mežastim delom seveda ne moremo računati, da dobimo v dravski banovini tekom sto let asfaltirane in betonirane ceste, temveč se bodo pri tej cestni politiki še naši zanamci ovzili po državnih kolovozih in ostrih ovinkih, ki so vezani v zadnjem času s številnimi prometnimi nesrečami. Kdor je pogledal nekoliko v svet, je videl, da je Avstrija, čeprav je bila gospodarsko popolnoma na tleh v najkrajši dobi temeljito popravila ceste in jih prilagodila modernemu prometu. V Nemčiji se je v 2½ leta zgradilo 1600 km 25 m širokih betoniranih avtomobilskih cest. Naravno so pri tem sodelovali razni, pri nas še ne poznani tehnični pripomočki in preko 100.000 delavcev. V današnji številki prinašamo dve sliki, od katerih predočuje ena dovršeno cesto, druga pa nazorno prikazuje gradnjo ceste v Nemčiji. Dočim so pri nas na sektorju, katerega smo preje omenili, delali maloštevilni delavci, se vidi tu na sliki cele vlake, ki vlečejo vozičke z raznovrstnim gradbenim materialom, kakor tudi razne dragocene stroje, ki nadomestujejo delovno silo, zato pa omogočajo čimprejšnjo dovršitev impozantnega cestnega programa, kakor si ga je načrtala nova Nemčija. V istem stanju se nahajajo tudi ceste v Češko-slovaški republiki, kjer so delavske kolone na motoriziranih vozilih. Na teh vozilih imajo delavci svoja prenočišča in kuhinje, da radi štednje časa in delovne sile ni treba prihajati po ure daleč na delo. Če se ne motimo, se država resno pripravlja

spraviti naše cestno omrežje v red ter razmišlja o raznih načrtih, potom katerih bi prišla do potrebnih sredstev. Bojimo se le, da bo davkoplačevalec, posebno gospodarski človek v Sloveniji vsled tega hudo prizadet, brezdomno pa hujše, kakor v ostalih področjih države. Zato bi bilo misliti na notranje investicijsko posojilo, kakor ga je pred kratkim razpisala v te svrhe avstrijska republika. Potom investicijskega posojila bi se lahko najbolj izkazali naši veliki industrijski obrati, ki so po večini v oblasti tujega kapitala, kakor tudi razni denarni zavodi, tako da bi se zaščitilo malega človeka. S tem posojilom bi bila izvedba gradbenega načrta za rekonstrukcijo in gradnjo novih cest hitreje izvedljiva. Seveda bi se moralo graditi in popravljati ceste tam, kjer služijo v prvi vrsti turističnemu prometu, ne pa da bi se morda iz kakšnih drugih razlogov gradile v območjih, ki niso za gospodarstvo tako važnega pomena. Skrajni čas je, da se resno prime dela na cesti, ne pa tako, kakor ga opažamo v sektorju Ljubljana—Jeperca, odnosno Ljubljana—Kranj. Prišla bo še tretja tujsko - prometna sezona, in še vedno bodo morali inozemski avtomobilisti vozariti okoli kmečkih hiš in kozolcev ter porabljeni stranska kolovozna pota, ker je državna cesta razdrapana in neuporabna.

Poleg pocenitve bencina, katerega cena je naravnost neznosna, pa je treba spregovoriti še tudi o stanju našega uslužbenstva. Od gostinskega podjetnika se zahteva, da žrtvuje ne samo za svojo stavbo in za opremo, temveč da skrbi tudi za izobrazbo svojega naraščaja. Naravno, da je vsak mojster dolžan skrbeti, da se učenec izuči kolikor mogoče popolno v svojem poklicu, ne more pa se od njega zahtevati, da ga pošilja vsled primanjkanja domačih strokovnih šol v inozemstvo. Ta naloga pade v prvi vrsti na breme države in banovine, ter bi bilo v tem pogledu skrbeti, da se naše uslužbenstvo na isti način pošilja v inozemstvo, kakor to delajo Čehi, Nemci in Italijani, kjer je uslužbenstvo na visoki stopnji strokovne izobrazbe. Tako izobraženi nameščenci bodo v veliko podporo podjetja in bodo odgovarjali v vsakem oziru zahtevam turizma.

V naši državi se sicer nahaja monumentalna palača namenjena izobrazbi gostinskega naraščaja v Beogradu, ki pa je še prazna in neizkoriščena. Zato je hvalevredna akcija kr. banske uprave, da je ponovno pokrenila vprašanje višjega strokovnega učnega zavoda za naš naraščaj, da vsaj za silo zamaši vrzel v našem gostinskem strokovnem osebju.

Turizem se brezdomno nahaja v krizi, zato je treba poskusiti, z odstranitvijo vseh ovir. Te se sicer ne dajo odpraviti v enem ali dveh letih, pač pa je treba postopoma delati, da se čimpreje uničijo škodljive posledice onih okolščin, ki so bile krive v letošnjem letu, da beležimo najslabšo sezono turizma.

Staklo - B. Tober

Št. Vid nad Ljubljano - Telefon 39-64

za brezkonkurenčne cene nudi Vam kozarce, steklenice za vino, opletene demijone, stuce in vse kar rabite za vašo

gostilniško obrt. — — Prosimo, zahtevajte ponudbe.

Konferenca turističnega sveta

V posvetovalnici Zbornice TOI v Ljubljani se je vršila dne 11. septembra 1937. II. seja poslovnega odbora, na kateri se je obravnavalo tudi vprašanje določitve turističnih krajev in večjih mest po čl. 1. uredbi o pomožnem osebju v gostinskih obratih. Sejo je vodil načelnik trgovinskega oddelka g. dr. Rataj, dočim so bili navzoči redni člani tega odbora gg. Gračner Ivan, dr. Jeglič Željko, Kit Ivo, Majcen Ciril, dr. Pretnar Jože, Šubič Ivo, dr. Žižek Ciril, dr. Brilej, dr. Čabaš, od banske uprave savske banovine, ing. Dolenc Anton, banovin. gradbeni svetnik, ing. Miklav za Savez kupališča in Čateške toplice, dr. Poščič za Dolenjske toplice, dr. Šavič za Slatino Radenci, dr. Šter za zdravilišče Dobrno in Vovk A., za zdraviliško komisijo na Bledu. Kot referenta sta bila gg. svetnik Velikonja in Badiura, za zapisničarja pa je bil imenovan g. Sotler Joško. Kr. banska uprava je izvršila glede nameščenja strokovno sposobnih oseb in uvedbe 10% napitnine pismo anketno, katere se je 13 povabljenec izjavilo 11. dočim je bila 1 izjava nestvarna, drugi povabljenec pa ni podal izjave.

Iz debate, ki se je razvila posnemamo, da je zvezni predsednik g. Majcen omenjal 2 kratno anketo v Zagrebu, za katero so dali povod štrajki natakarev na Primorju. Po njegovem mnenju bo uvedba 10% napitnine velika zavora za razvoj večjih gostilniških obratov ter je pri tem navajal tudi nekatere konkretne slučaje. Omenjal je nadalje, da je tudi pomožno osebje glede napitnine needino ter jo odločno odklanjajo uslužbenci v kavarnah. Pri tem se je skliceval na pisni predlog, ki ga je vložila zvezna organizacija in kateremu se je pridružila v polnem obsegu tudi Zbornica TOI, da se naj uvede 10% napitnina za enkrat samo v 6 turističnih krajih Slovenije in to samo v času sezone od 1. junija do 15. septembra. G. dr. Šarič se je izjavil proti uvedbi 10% napitnine v zdravilišču Slatina Radenci. Zastopnik banske uprave savske banovine g. dr. Čabaš je omenjal, da je savska banska uprava že izdala tako uredbo, ki velja za vsa mesta večje klimatične, turistične kraje ter zdravilišča. Za uvedbo obvezne napitnine se je pri pisni anketi v savski banovini izjavilo 80 interesentov. Na to izjavo zastopnika savske banovine je pripomnil g. dr. Šarič, da so vendar razmere v savski banovini drugačne kakor v dravski banovini.

G. dr. Pretnar, zastopnik Zbornice TOI in SPD je izjavil, da moramo med konzumenti razlikovati domače in inozemske goste. Če se uvede obvezna napitnina za domače konzumente, bo konzum v dotičnih gostiščih brezdvomno nazadoval ter se pri tem kakor tudi glede ostalega utemeljevanja strinja z zveznim predsednikom g. Majcenom. Načelno priznava napredek v uvedbi 10% napitnine in je za to, da se pozneje tudi enkrat uvede. Tokrat pa se mu zdi, da za tako regulacijo napitnin pri nas situacija še ni zrela.

V ostalem se je pokazalo, da nekateri gospodarje turističnih organizacij nimajo pravega razumevanja za težnje gostinskega obrta ter zastopajo svoja mnenja le iz ozkega tujsko-prometnega stališča. Kako naj loči n. pr. restavrator domače goste od inozemcev, o tem ni bilo na tej konferenci podrobnega razgovora. Istotako se ni rešilo vprašanje mestnih restavracij, v katere so investirani veliki kapitali in ki bi gotovo propadle na korist manjših obratov, če bi se obvezna napitnina uvedla v teh podjetjih. Kakor vidimo bi hoteli uvedli 10% napitnino v vseh obratih, torej tudi v navadnih gostilnah, ker se tako radi sklicujejo na razmere, ki vladajo v Švici, na Češkem in Avstriji. Da bodo gospodarje, ki zastopajo tujsko-prometno politiko na jasnem, naj jim omenimo le to, da ni obvezna napitnina niti v švicarskih hotelih vpeljana, istotako tudi ne v Avstriji in ne na Češkoslovaškem, kjer imajo hoteli in restav-

Gostinstvu Čehoslovaške republike
izražamo ob bridki izgubi predsednika - Osoboditelja
T. G. MASARYKA
ki je dne 14. IX. 1937 ob 3. uri 29. min. zjutraj umrl
naše so žalje!

racije drugo, gospodarsko bolj krepko publiko, kakor pa pri nas. Predlog zveznega predsednika g. Majcena da se uvede obvezna napitnina, n. pr. na Bledu, v Rogoški Slatini itd. samo za časa sezone, ima tudi svojo utemeljitev, saj zahaja v te lokale, ko zginajo gosti, predvsem domače prebivalstvo. Kako bi gledalo pobiranje obvezne napitnine po gostilnah na deželi, kjer imamo vse polno turističnih krajev je seveda vprašanje za sebe. Radi bi poznali natakarev ali natakario, ki bi kmečkemu človeku zaračunala obvezno napitnino. Nadalje se je čula trditev, da je neupravičen strah, da bi večji obrati zaradi obvezne napitnine trpeli, odnosno da bi nazadoval njihov poset. Poskrbe naj, da bodo konkurenčni pa bo obratovanje ostalo na isti višini, kar znači z drugo besedo, taki obrati, ki bodo morali uvedi obvezno napitnino naj znižajo za toliko svoje cene, da bodo prilagodene cenam manjših obratov. Če slišimo kaj takega so nam potem razni članki, ki razpravljajo o slabi tujsko-prometni sezoni popolnoma razumljivi. Mnenja smo, da bo kr. banska uprava tehtno pretresala ponovno to za gostinstvo in uslužbenstvo velevažno vprašanje, da se ne napravi prenapljen korak, ki bi lahko ogrožal obstoj naših najboljših gostinskih obratov. Ta uredba, ki je bila izdana radi turizma naj ne bo potem v njegovo škodo.

A. Klešič, Maribor:

Pokret gostinskih nameščencev in njega posledice

Razni neodgovorni elementi skušajo glavni kader hotelsko-gostinskega nameščenstva odtegniti njega delavnosti in ga prikleniti iz povse egoističnih namenov in ciljev nase, kar gotovo ni v interesu nameščenstva niti delodajalca, je pa v vezi turizma in tujkega prometa sploh. Tak način škoduje v veliki meri tudi ugledu države, državne blagajne itd.

Razne pokrete, mezdne spore in s tem v vezi stavke, ni hotelsko-gostinska stroka nikdar forsirala, niti prakticirala.

Hotelsko-gostinska panoga je glavna tujsko-prometna industrija in je popolnoma razumljivo, da tujci-turisti in potniki niso radovedni na naše notranje spore, bolezni in nezadovoljstva ter razne borbe, ki se sučejo okoli iznešenih zahtev nameščenstva, kajti oni prihajajo v državo na odmor, da se naužijejo lepote naših krajev, da so dobro postreženi, da se dobro počutijo in odnesejo s seboj v vsakem pogledu dobre vtise, kar je gotovo najboljša reklama za naš tujski promet in kraje, ki so obdarjeni s tolikimi značilnostmi in lepotami, kot jih je malo enakih na svetu.

Nekako dve leti sem se že pričel njaviti ravno ob pričetku letne sezone v raznih centrih našega tujkega prometa te takozvane stavke hotelsko-gostinskega nameščenstva. Uspeli so se na raznih krajih prav dobro opaža, ker je poset tujcev osobito v tem času znatno popustil in nazadoval. Če se je že potom štrajka tudi nekaj doseglo, sta v veliki meri prizadeta na zasluzku delodajalec in delojemalec, kajti na ta način povzročene škode in izgube ni možno več nadoknaditi.

Nočemo videti naših sosedov, kako med tem delajo in služijo v našo škodo, radi naše neizvestnosti in nerazumevanja! Pa čemu sami sebi škodimo! Zakaj se borimo proti last-

nim interesom in v lastno pogubo!

Izboljšanje plač, napitnine, 10% sistema, kolektivnih ugovorov itd. so vprašanja, ki jih obravnavamo pred tujcem. Vsa ta vprašanja pa so stvar skupnosti in interne narave, ki se morejo in dajo izvesti brez raznih pokretov, stavk in političnih organizacij. Boljši plačilni pogoji za nameščenca se pa dajo doseči le z medsebojnim sporazumom in z boljšim poslovanjem. Napitnina je vprašanje, ki nas spremlja že preko 50 let. Kdo je pravzaprav protivnik napitnine, vedno le tisti, ki jo ne dobiva ali pa jo prejema v najnižji meri. Vsak vzame napitnino, naj si bo nižji ali višji nameščenec, vsak v drugi formi, posebno pri procentnem sistemu, pri katerem mora i nižji nameščenec priti do svojega. Ne dela se tu torej na odpravi napitnine, nego za povišanje iste, seveda pa v legalnem smislu. Procentualni sistemi so danes uzuelni v vseh gostinskih podjetjih, kjer se kreta internacionalna publika. Le ti pa se morajo porazdeliti na vse zaposleno osebje iz slova tega sistema. Kjer pa naj ostanejo napitnine v veljavi za dotične, ki to žele, naj se to upošteva, seveda brez ikake obveznosti. Kolektivni ugovori, po mojem mnenju, nimajo za naše nameščenca mnogo vrednosti, niti smisla, kajti le ti menjajo pogosto svoja službena mesta; mladi radi izpopolnitve svojega znanja, jezika, spoznavanja raznih sistemov, raznih gostinskih podjetij, starejši pa radi izboljšanja svojega zasluzka oziroma gmojnega stanja in pozicije same. Pogodbe pa so potrebne za sezonska podjetja, ki naj se sklepajo pred pričetkom sezone in naj vsebujejo klavzulo 8 dnevne poizkusne dobe, katera se more obojestransko kakor rečeno v pogodnem času iste in še pred pričetkom sezone same odpovedati. Ako pri podjetju, s katerim ni bilo možno zaključiti sporazuma, med podjetnikom in nameščencem, le ta ostane brez osebja in sledi, da ni nikdo vstopil v službo niti ni možen povzročiti stavke. Nameščenci hotelsko-gostinske stroke niso bili nikdar kaka politična frakcija, niso niti pozvani to biti. Pozvani so pač biti, sami in samostojni poslodavci in je baš delovni teren, katerega si pripravljajo, njihova bodočnost, nikakor pa ne ono kar v resnici pripravljajo elementi, ki jim gre samo za večjo maso, a za težkoče in težnje ter tegobe gostinskega stanu sploh ni majo razumevanja, niti ga sploh nikdar imeli ne bodo.

Prosperitet za obe strani in za interes tujkega prometa pa je možen samo s skupnim složnim delom in v skupni organizaciji, katera edina je v stanu, obojestransko pereča vprašanja pravilno rešiti. Samo na ta način bo rešeno in doseženo povoljno vprašanje tujkega prometa v državi, ki je tudi vsem prizadetim v veliko korist, nadalje v izobrazbo naših strokovnih, izučeni naslednikov, ki naj izboljšajo sedanje prilike našega življenjskega standarda.

Kmečka zaščita in vaški gostilničarji

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov navaja v čl. 2. toč. č., da se smatrajo za kmeta tudi one osebe, ki se bavijo poleg kmetijstva s posli vaškega obrtnika ali trgovca. Pri oceni, kdo je kmet, prihaja v poštev višina davčnih osnov, in sicer osnova za zemljarino, za zgradarino, za pridobnino in končno osnova za dohodek

od rent. Če presega davčne osnove za odmero zemljiškega davka, potem ne more biti vaški trgovec ali obrtnik deležen ugodnosti navedene uredbe. Ker odpade pri kmetih na vseh zgradarino, je jasno, da je uredba o likvidaciji kmečkih dolgov v pogledu zaščite vaškega trgovca in obrtnika iluzorna, saj ima n. pr. sleherni vaški gostilničar večjo osnovo za odmero zgradarine in pridobnine kakor pa največji kmečki posestnik.

Kakšna je bila davčna praksa v letih 1929., 1930., 1931. in 1932. v pogledu odmere pridobnine pri gostilničarjih je vsakemu dobro poznano, saj smo imeli še celo l. 1934. slučaje, kjer so bili vaški gostilničarji obdavčeni kar za 25% ocenjenega prometa. Iz tega izhaja, da je pri vsakem vaškem gostilničarju znašala že sama pridobnina vsled poostrene davčne prakse več, kakor pa zemljarina pri največjem posestniku dotičnega kraja. Ali ni to krivica, da izpade danes vaški gostilničar, ki ima gostilno samo za postranski zaslužek iz kmečke zaščite, ko se vendar v glavnem preživlja od svojega poslastva.



Prijateljem dobre vinske kapljice!

Ako ljubite dobro kapljico in želite imeti nemoten užitek, pridajte vinu približno tretjino Rogoške slatine »Tempele«. Okus bo popolnejši in — — —

Rogaška slatina ima še to prijetno lastnost, da prepreči neprijetne posledice kakor glavobol, zgago, želodčno kislino itd.

Vzemite torej k vinu v e d n o
Rogaško slatino »T E M P E L«!

Rogaška Slatina

Potrebno je tedaj, da se k tej uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov izda tolačenje glede vaškega gostilničarja, odnosno trgovca in obrtnika v taki obliki, da se tudi tem osebam, omogoči zaščita. Pri vaškem gostilničarju bi bila najboljši kriterij potojnja alkoholnih pijač, n. pr. do 40 hl na leto, vendar je ta osnova nemogoča, ker se kontrola glede potojnje ne vrši po ostalih banovinah, ali vsaj ne tako rigorozno, kakor v Sloveniji. Zato bi se morala davčna osnova za odmero pridobnine in zgradarine v letih 1929., 1930., 1931. in 1932. oceniti tako, da bi se zmanjšala za 75% in približala osnovi za odmero zemljarine.

Prepričani smo, da bo kr. vlada imela potrebno razumevanje za one gospodarske osebe na vasi, ki v vsakem pogledu delijo usodo kmečkega prebivalstva.

Kemikalije za nego vina

kakor ogije za čiščenje (decolorante), azbest za filtracijo, kalimetabisulfit, želatina, žveplani dodatek, tanin itd. dobavlja v prvovrstni kvaleteti in po konkurenčni ceni

VIKTOR BAEBLER
Ljubljana, Langusova ul. 14 — Tel. 26-56

Nadurno delo v gostilnah in kavarnah

Zakon o zaščiti delavcev predvideva izvzemši v industrijskih in tovarniških podjetjih v obče 10 urni delovnik, to se pravi, da službodajalec ne sme siliti službojemalca, da bi ta na dan delal več kakor 10 ur; vmesni odmor se ne šteje v delovni čas; če kdo dela več kakor 10 ur na dan, pravimo, da je opravil nadure, za vsako tako delovno uro pa mora dobiti delavec ali vsak uslužbenec 50% poviška na normalni zaslužek. Če ima tedaj za navadno uro 3 din plače, mora dobiti za naduro 4.50 din. Službojemalec se tej pravici v naprej niti pravnoveljavno odpovedati ne more. Nešteto takih slučajev se je že obravnavalo pred sodiščem. Poglejmo samo enega. V nekem tovarniškem podjetju, kjer je bilo dovoljeno samo 8 urno delo na dan, je pomočnik prosil lastnika, da bi smel delati na dan po 10 ur brez 50% poviška za zadnji dve uri, da bo na ta način več zaslužil, ker ima veliko družino. Lastnik se je spočetka branil, ker je vedel, da lahko pride v nasprotje z zakonom, končno se je pa le udal in dal pomočniku podpisati izjavo, s katero se je 50% povišku za nadure odpovedal. Po končanem službenem razmerju je pa pomočnik tožil lastnika za ta povišek, ki je znesel za 3 leta nazaj čez 9.000 din in lastnik je bil obsojen v plačilo tega zneska. Ta slučaj smo navedli za to, ker se kaj takega pripeti lahko tudi gostilničarju, ker tudi za uslužbenca v gostilnah in kavarnah velja 10 urni delovnik. Ne bomo naštevali ministerških uredb in banskih naredb o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic in o delovnem času pomožnega osebja, saj vidimo, da so v Ljubljani gostilne odprte do polnoči, kavarne do 2. ure zjutraj. Odpro pa se lahko že ob 5. uri, vsaj po § 19. zak. o zašč. del. Vendar pa sme biti tekom tega delovnega časa pomožna oseba zaposlena le 10 ur, t. j. da mora biti več turnusov, da se uslužbenci izmenjavajo in ne preobremenjujejo, sicer plača gostilničar nadure.

Vinko je bil jelonoša v večji restavraciji 3½ leta. Imel je 450 din plače, 5 krat na dan dobro hrano, katero je ocenil 300 din na mesec, poleg tega je dobival povprečno po 20 din na dan napitnine od gostov. Da mu ni bilo preveč slabo v tej službi, se da posneti že iz dejstva, da je ostal v njej kar 3½ leta; izstopil je sam, menda iz objestnosti, vsaj drugega razloga ni imel.

Kakih 14 dni po izstopu je šel k odvetniku in vložil proti restavraterju tožbo zaradi plačila za nadure.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Nove in oproščene vloge Din 149,000.000.—
so vsak čas in brez omejitve izplačljive

Za vse vloge jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Trdil je, da je v času svoje zaposlitve v tej restavraciji opravil skupaj 2608 nadur; ker je njegov zaslužek pri 10 urnem delu na dan znesel 3 din, je treba naduro plačati po 4.50 din, kar znese 11.736 din, kateri znesek je zahteval s tožbo. Kakšen obraz je napravil restavrater, ko je dobil to tožbo v roke, si lahko predstavlja vsak gostilničar, pa tudi vsak natakar; 11 jurjev, to ni malenkost, ne za tistega, ki jih mora plačati, ne za tistega, ki jih prejme.

Pri razpravi jih je jelonoša od restavraterja nekaj slišal, ki mu niso bile kaj všeč, vendar je toženec ponujal tožniku 5.000 din, da ne bo nadaljnjih sitnosti. Poravnava ni uspela, vršile so se 4 razprave, zadnja je trajala 4 ure. Restavrater je navajal, da tožnik ni opravil nikakih nadur, ker je bilo v tem času nastavljenih v restavraciji povprečno po 9—13 jelonoš, ki so vršili službo v turnusih po trije, tako da ni bil nihče več v službi kakor samo po 60 ur na teden. Tabela po kateri je delalo 9 jelonoš, je restavrater predložil in ker je zelo zanimiva in tudi podučna, jo objavljamo:

1. dan od 7 do 14 in od 18 do 24.15
 2. dan od 11 do 15 in od 18 do 23
 3. dan od 9 do 14 in od 18 do 24
 4. dan od 11 do 15 in od 18 do 23
 5. dan od 11 do 15 in od 18 do 23
 6. dan od 9 do 14
 7. dan od 11 do 15 in od 18 do 24
 8. dan od 11 do 22
 9. dan od 7 do 14 in od 18 do 24.15
- itd.

Iz tega se vidi, da sta dva jelonoši nastopila ob 7. uri, dva ob 9. uri, pet ob 11. uri, odhajali pa so od 14. do 15. ure razen enega vsi, nastopili pa razen šestega, ki ta dan sploh ni prišel več v službo, ob 18. odhajali zvečer eden ob 22. uri, trije ob 23. uri, dva ob 24. uri in dva ob 24.15; iz tega pa tudi sledi, da je bil vsak jelonoša zaposlen povprečno po 68 ur na teden; od teh je pa treba odšteti vsak

dan najmanj 1½ ure, kolikor so se zamudili pri jedi, saj so dobivali po pet krat na dan hrano; 60 ur tedensko ni bilo prekoračenih. Restavrater je pa priznal, da je jelonoša kljub temu, da bi bil lahko po tabeli odšel domov, še nadalje ostal v službi, ker je pobiral napitnino; za take nadure pa mu pač ne bo plačeval še posebne odškodnine. Priče so potrdile, da je bila tabela v sobi razobešena, da so vsi jelonoše pristale na tak delovni čas, da pa je tožnik resnično ostajal preko tam določenega časa v službi, pa tudi poprej prihajal, akoprav to ni bilo potrebno in akoprav ga ni nihče k temu silil, ostajal je in prihajal zgolj zaradi tega, da je dobil nekaj napitnine, čeprav so drugi jelonoše, ki so imeli biti po tabeli takrat v službi, čez to godrnjali. Tožnik je sicer vztrajal, da je res opravil 2608 ur in predložil tozadevne zapiske, toda iz pisave in oblike je bilo razvidno, da jih je spisal na enkrat, ne pa vsak dan posebej zabeleževal nadure. Ker se je nesporno na Silvestrov večer, na pustni torek in še nekatere dneve ob velesojmu več delalo in ker je iz tabele razvidno, da je bilo nekaj ur preko normale na teden, odštevši čas za obed, je sodišče ugotovilo, da je tožnik resnično opravil 131½ nadur, za kar mu je prisodilo 568 din, mesto zahtevanih 11.736 din. Hvalevredno tako od restavraterja kakor od uslužbencev, da so bili z malo izjemo vsi uslužbenci preko 4 let v tem podjetju uslužbeni in mnogo jih je še sedaj.

Nadurno delo kavarniške kuharice

Silva je bila sprejeta kot kavarniška kuharica. Pri sprejemu se je dogovorila, da bo imela 700 din mesečno plače ter prosto hrano v vrednosti 300 din mesečno, tako da so njeni prejemki znašali 1000 din mesečno.

Po končanem službenem razmerju je tožila kavarnarja za plačilo nadur, katere je opravila tekom 19 mesecev. V tožbi je zatrjevala, da je v 12 mesecih opravila vsak mesec točno po 111 nadur, v ostalih mesecih pa vsak mesec točno 108 nadur, skupaj tedaj 2088 nadur; za vsako naduro je zahtevala 3.50 din, skupaj 7308 din. Silva je svoje navedbe dostikrat spremenila. Prvotno je trdila, da je bil delovni čas dogovorjen od 16. do 2. ure zjutraj. Po tej uri je opravljala različna dela v kuhinji, čistila je štedilnik, ribala pod, umivala posodo itd., kar je trajalo običajno vsak dan do 4. 5. ali celo do ½6 zjutraj, razen tega pa je z delom pričela že ob ½16.; potem je pa trdila, da trajanje delovnega časa sploh ni bilo dogovorjeno. To pa na stvari prav nič ne izpremeni, saj je v kavarniški obrti itak dopusten samo 10 urni delovnik.

Zanimivo je, kako je prišlo do tako točnega števila nadur. Navajala je, da je ves čas službenega razmerja vsak dan posebej zapisovala na listek toliko časa je delala, prišedši domov pa je z listka točno prepisala v zvezek, ki ga je sodišču predložila. Iz njenih lastnih zapiskov pa je bilo razvidno, da je opravila le 1396 nadur. Koliko so bili njeni zapiski vredni, se vidi v tem, da je imela v mesecu novembru, ko je bila vsled bo-

Obnovite svoje kuhinje s posodo

Aemalit
in
Palatia

Jedilno orodje ne rjavi pri

Franc Golob

Ljubljana, Wolfova ulica 8

Specijalna zaloga kuhinjskega pribora

Kletarstvo

Trgatev

Potrebno je, da se tudi letos razgovorimo o trgatevi in o pravilni napravi vina samega. Konkurenco, ki nam grozi od vseh strani, moremo deloma premagati le z dobro kvaliteto vina. Kvaliteto vina pa dosežemo le, ako se oprimo načel in naukov modernega, umnega kletarstva in da opustimo vso nemarnost pri pripravljanju in poznejšem šolanju vina.

Predvsem je važno, da naj grozdje popolnoma dozori.

Grozdje je zrelo šele tedaj, kadar se listi (drugače sicer zdravi) zbarvajo v rumeno ali v rdeče in kadar peclji grozdja začnejo leseneti odnosno so že nekoliko zleseneli. Zrelo grozdje pridobi na sladkorju in aromi (buketu) ter zgubi nekoliko na kislini. Iz nezadostno zrelega grozdja tedaj ne moremo pridelati dobrega in stanovitnega vina.

Red in snaga — najvažnejše načelo umnega kletarstva.

Brez snage ni mogoče pridelati dobrega, čistega in stanovitnega vina brez napak in brez tujega in včasih neprijetnega okusa. V smrdeči kleti, v nesnažnem, zatohlem plesnivem sodu se mora vsako vino spriditi. Zato ravnajmo v kletarstvu skrajno

6 snažno. Posnažimo kleti, posodo in orodje. Stene kleti ometimo in če le mogoče pobelimo, tla pometimo in posipajmo s čistim peskom. Posodo izbršimo dobro in pomijmo.

Ako je sod pust, treba ga je poprej dobro izpariti ali zakuhati, enako kakor novo posodo, to je s sodovim lugom, z vrelo vodo in vinom. Sode je treba za mošt in vino posebno temeljito pripraviti, kajti dosti lažje in z manjšimi stroški popravimo slab sod, kakor po sodu pokvarjeno vino, če se sploh da tako vino še popraviti.

Tudi drugo kletarsko orodje je treba temeljito osnažiti, zlasti železne dele tiskalnice, grozdnih mlinov itd., kajti železna rja se v moštu in vinu topi in vsled nje vino počrni.

Kaj važno opravilo umnega kletarstva je, da zdravo grozdje ob trgatevi strogo ločimo od gnilega ali bolnega.

Z gnilim ali bolnim grozdem se drugače ravna kot z zdravim. Ako grozdje vsled mokrega vremena gnije, podberimo najprvo gnilobo. Ostalo grozdje pa pustimo dozoreti. Pa tudi ob glavni trgatevi ločimo vselej gnilo in bolno grozdje ali gnile ali bolne jagode od zdravih.

Naprava vina iz gnilega grozdja.

Ko nabereimo gnilega grozdja za eno prešo, gnilo grozdje iztisnemo in vlijemo mošt v večkrat močno zažveplan sod. Čez 24 ur mošt pretočimo

od gnilobne gošče na njega dnu in ga pri tem dobro prezračimo. Ako damo moštu čistih drož, oziroma s čistimi droži kipečega mošta, ali vsaj kipečega mošta iz dobrega in zrelega ter zdravega grozdja, da se v njega ocepi dobrih kipelnih glivic, potem bo mošt lepo pokipel in bo dal dobro in stanovitno vino.

Naprava vina iz zdravega grozdja.

Ako hočemo pridelati belo vino, mora biti to vino svetle barve, ker takega zahteva danes svetovni konzum. Grozdje zmeljemo in ga takoj iztisnemo, posebno če je to grozdje finih vrst in dobro zrelo. Sod, v katerem mošt polnimo, malenkostno zažveplamo, to je, da zažgemo na 3—4 hl vsebine eno azbestno žvepleno trščico, ki tehta 4—5 gramov. Če je potrebno pridenemo moštu čistih drož ali nekaj litrov burno kipečega mošta. Nato zapremo mošt s kipelno veho.

Ako je grozdje navadnih, manj zlahkanih sort za navadno namizno vino, ga zmeljemo, odpecljamo in pustimo 24 ur kipeti na tropu v kadi, pri tem pa vedno mešamo, da ne stopi trop na vrh, ker se sicer lahko segreje, porjavi in tudi scikne.

Naprava črnega vina ali črnine.

Črno vino ali črnino moramo pustiti 4—6 dni na tropu kipeti radi barve, da dobi črnina lepo granatno-

rdečo barvo. Pri napravi črnine, ki kipi dalje časa na tropu, moramo odpecljati grozde in paziti, da se trop v kadi ne segreje. Grozde moramo odpecljati, ker se nahaja v pecljih in hlastinah posebno surova črnelovina, ki jo pri kipenju tvoreči se alkohol iz njih izvleče. In vino dobi vsled tega trd, surov in neprijeten okus, zato rjavi in se ne čisti rado. Pri daljšem kipenju v odprti kadi uhaja tvoreči se alkohol, obenem pa izhlapijejo tudi buketne snovi. Če stopi trop na vrh kadi in se segreje, prične cikati. Očetne bakterije, ki se razmnože v cikastem tropu — pridejo v vino in ga v vročem poletnem času pokvarijo, ga scikajo. Zato se daljše kipenje, to je, če traja več kot en dan, v odprti kadi ne bi smelo vršiti.

Najbolje napravimo črnino, ako kipi vedno v zaprti kipelni kadi z dvojnimi dnom, oziroma v pokoncu stoječem sodu, v katerem na sredini pritrdimo preluknjano dno. To dno drži trop vedno pod površino mošta, zato se trop ne more scikati in barvilo se iz jagodnih kožic bolj popolnoma izluži, vsled česar dobi črnina tudi lepo barvo. Zgornje dno kadi ali soda, kjer se nahaja tudi kipelna voha, pa varuje, da iz kipečega mošta ne more uhajati alkohol in buketne (dišave) snovi.

Zelo važno za dobroto in stanovitnost vina je **pravilno kipenje mošta.**

Jubileji

Gospa **Grčar Fani**, gostilničarka v Šiški, Gasilska ulica 5, bo dne 1. oktobra t. l. praznovala v krogu svojih domačih 70 letnico rojstva. Imenovana je danes najstarejša gostilničarka v Ljubljani in sicer ne samo po letih ampak tudi po samostojnem udejstvovanju. Istočasno, ko praznuje 70-letnico rojstva, praznuje tudi 50-letnico odkar se je poročila



in otvorila s svojim prvim možem Mikuliničem gostilno, sedaj pri Keršiču v Šiški ali še preje pri »Orošcu«. Prvi soprog je bil sin Mikuliniča, lastnika hotela »Pri Virantu« na trgu Sv. Jakoba. Po enem letu sta prevzela gostilno v Reinighausu v Šiški, kjer jo je vodila 10 let. Nato se je preselila v Cerkevno ulico 19, kjer se je po smrti soproga l. 1900 ponovno poročila s pokojnim Grčarjem. 17 let je vodila to gostilno, kamor sta pogosto zahajala pokojni pisatelj Cankar in pesnik Aškerc. Leta 1917. pa se je zopet naselila v Šiški v Gasilski ulici 15, kjer je gostilno vodila do julija t. l., torej polnih 20 let.

Mi imenovani jubilanke iskreno čestitamo in ji želimo še obilo zdravja in zadovoljstva.

Kako je z odpovedjo osobju?

Odpovedni rok znaša redoma 14 dni. Samo v gotovih slučajih lahko poslodavec odpusti uslužbenca takoj brez odpovednega roka iz službe. Nenadna odslovlitev se lahko tedaj izvrši:

1. Če je uslužbenec pri sprejemanju na delo podtaknil lažna spričevala, potrdila, listine itd. ali če je utajil obstanek istočasnega drugega službenega razmerja in premočil imetnika obrta.

2. Če je uslužbenec v službi nezvest, če v svojem delu brez službodavčeve privolitve zahteva za sebe ali od tretjih neupravičeno sprejme koristi, zlasti če sprejme provizijo ali obljubo provizije ali kako drugo nagrado brez službodavčeve vednosti ali če kaj stori, s čimer postane službodavčevega zaupanja nevreden.

3. Če brez odobritve ali po obrtnem zakonu priznanega zadržka zapusti delo ali svoje dolžnosti ne vrši ali vprav noče vršiti in tega svojega postopanja ne opraviči zadostno, ali če se po izrecnem opominu ne pokori službodavčevim odredbam, ki so upravičene po predmetu službe.

4. Če tudi po opominu nepazljivo ravna z ognjem ali z upalno lučjo in vobče z nevarnimi predmeti v lokalu ali delavnici.

5. Če je izdal poslovno tajno podjetja, v katerem je zaposlen.

6. Če je službodavca, njegovega namestnika ali člana njihovih rodbin fizično napadel ali če se zoper nje pregreši z izdatno žalitvijo časti, ali če je fizično napadel ali huje razžalil ostale osebe, zaposlene v podjetju.

7. Če podpihuje domačine in ostalo uslužbenstvo k nepokorščini, k nemoralnim ali protizakonitim dejanjem.

8. Če namerno poškoduje službodavčeve stvari.

9. Če je zaradi bolezni ali nezgode dalj ko štiri tedne zadržan, opravljati svojo službo.

10. Če oboli po svoji krivdi za nalezljivo boleznijo in je bolezen dokazana z zdravniškim spričevalom.

11. Če se kljub ponovnemu opominu vdaja med delom pijančevanju.

12. Če se mu z razsodbo sodišča ali z rešitvijo občega upravnega oblasti za več ko 14 dni odvzame svoboda.

V primerih točk 1. do 9., 10. in 12. izgubi službodavec pravico odpustiti brez odpovedi uslužbenca, če je za omenjene vzroke vedel dalj kot teden dni.

LETEČA KONTROLA NAD PROMETOM Z VINOM IN ŽGANJEM

Kr. banska uprava je organizirala leteče kontrole, ki se vozijo z motornimi vozili po važnejših cestah v dravski banovini in zaustavljajo voznike ter tovrstne avtomobile, ki prevažajo vino. S tem namerava banska uprava, če ne preprečiti, pa vsaj zmanjšati tihotapstvo z vinom in žganjem.

Prepričani smo, da te leteče kontrole, ki bodo požrle mnogo denarja ne bodo dosegle zaželjenega haska. Tihotapstvo se bo vršilo še dalje, saj poznajo tihotapci razne načine, da spravijo blago brez kontrole v promet. Bolj primerno bi bilo, če bi se banska uprava s točilci na drobno, t. j. z gostilničarji pavšalirala, kakor je to bilo pod Avstrijo vpeljano, ker bi lahko ves kontrolni aparat, ki ga v prvi vrsti uporablja samo radi kontrole nad gostilničarji, uporabila za preganjanje številnih tihotapcev in šušmarjev, pred katerimi je gostilničarski stan brez zaščite. V resnici ne vemo zakaj se banska uprava brani sprejeti ta predlog, ker bi vendar računala s popolnoma sigurno proračunsko postavko, na drugi strani pa bi uspešnejše zaščitila gostilničarski stan, brez katerega visijo banovinski in občinski proračuni v zraku.

POTEK JESENSKEGA VELESEJMA V LJUBLJANI

Jesenski velesejem je dokazal močno voljo našega gospodarskega in kulturnega sveta, tako da je bil gospodarski značaj navzlic številnim specialnim razstavam tudi v tem slučaju krepko poudarjen. Predvsem je treba omeniti razmeroma ugoden kupčijski rezultat. Razstavilo je 431 tvrdk, od teh je bilo 193 inozemskih. Glavno obilježje letošnje jesenske prireditve pa je bila razstava slovenskega novinarstva, prirejena v proslavo 140-letnice Vodnikovih »Ljubljanskih Novic«. Poleg tega je bila še etnografsko-misijonska razstava itd. Prihodnji mednarodni velesejem v Ljubljani bo začetkom junija 1938.

ROK ZA IZMENO PLATIŠČ PRI MOTORNIH VOZILIH PODALJŠAN

Rok za izmeno platišč na obstoječih tovornih vozilih se podaljšuje do 1. aprila 1938.

NALOGE ODSEKA ZA KONTROLO DRŽ. DOHODKOV

Pri fin. ministrstvu se je ustanovil odsek za kontrolo dohodkov, katerega načeluje bivši direktor dravske finančne direkcije g. Dr. Valjavec.

Ta odsek ima nalogo, da izenači davčno prakso v državi, ki je po raznih banovinah silno različna. Posebno se je neenakost pokazala pri odmeri poslovnega davka, ki je kakor znano v dravski in savski banovini najhujši. Dočim se na pr. v teh banovinah jemlje za osnovo v svrhu skupnega davka na poslovni promet 10% od celokupnega prometa, se v drugih banovinah jemlje le 1%. Istotako se je ugotovilo, da tudi pri pobiranju taks ni enakega postopka. Tako je n. pr. odsek ugotovil, da je skoraj na vsakem sodišču bivše Srbije 3000-3600 starih zapuščinskih spisov, vsled česar je država skoraj na vsakem področju teh sodišč oškodovana za najmanj 1.000.000 din. Nadalje se je ugotovilo, da državna pravobranilstva ne gledajo na izvršenje pravomočnih razsodb, katere je država v vseh inštancah dobila. V Beogradu bi morala namreč država dobiti na podlagi takih sodb ca. 20 milijonov, v vsej Srbiji pa okoli 30 milijonov din. Če bi vladala v vsej državi davčna enakost in če bi se oblastva malo bolj brigala za točno pobiranje taks itd, ne bi bilo treba navijati davčnega vijaka v dravski banovini.

KAKO POSPEŠUJE ITALIJANSKA DRŽAVA TUJSKI PROMET

Kako pospešuje italijanska država tujski promet, ki ji donaja mesečno 100 milijonov zlatih lir dohodkov se vidi iz sledečih števil:

V letošnjem državnem proračunu je predvideno 29.100.000 lir. Od tega odpade za splošno pospeševanje 16.000.000 lir, 3.600.000 lir znaša dotacija države »Enitu«, 3.000.000 lir prispeva glasom proračuna za kritje popusta pri ceni turističnega bencina, dočim bo 6.000.000 lir porabila za pospeševanje gostinstva.

Čuje se tudi, da bo dala država v svrhu modernizacije gostinstva do leta 1940, ko se bo vršila v Rimu svetovna razstava 1 milijardo din.

Če pogledamo te številke, se nam zdi proračun našega odseka za turizem pri trgovinskem ministrstvu, ki znaša nekaj malega nad 500.000 din, silno siromašen. To naj bo samo majhen prispevek h krizi našega turizma in končno za poduk onim činiteljem, od katerih odvisi več ali manj usoda našega turizma.

Jugoslavija ima 15.174.000 prebivalcev, dočim živi v Sloveniji 1.210.000 ljudi.

POŠTNE PRISTOJBINE ZA INOZEMSTVO

Z odlokom ministra za pošto se spremene dopolnilne pristojbine za odpremo pisem in dopisnic v prometu z evropskimi državami. Po tem odloku se evropske države razdele v tri pasove; s temi **dopolnilnimi** pristojbinami: prvi pas 2 din, drugi pas 2.50 din, tretji pas 3 din. V prvi pas spadajo Avstrija, Bolgarija, Grčija, Italija, Madžarska in Rumunija. V drugi pas: Nemčija, Poljska, Češkoslovaška, Švica in Turčija. Vse druge evropske države so — razen sovjetske Rusije v tretjem pasu. Z istim odlokom se odredi, da se ima pri odpremi pisem in dopisnic za uvedbo vrednosti po letalski pošti plačati za vsako pošiljko še 50% pribitka redne pristojbine. Te spremembe stopijo v veljavo 1. oktobra.

ZAHTEVE VINOGRADNIKOV

Na zborovanju v Ljutomeru dne 26. septembra so med drugim sprejeli vinogradniki še sledečo resolucijo:

1. Vinoreja v staroznanih ljutomerskih gorinah in v sličnih gorinah naj se obvaruje nadaljnega propadanja.
2. Po vinskem zakonu je prepovedana nepravilna označba vina ter se naj zadnji odstavek čl. 23. pravilnika zakona o vinu ukine.
3. Zaščita ljutomercana naj se pospeši.
4. Trošarina na vino je od vseh davkov najbolj nepravilna, zato se naj v celoti ukine.
5. Dovolji se naj prost promet z vinom, zato naj odpade tudi vprašanje ali se naj uvede pavšalna ali popisna trošarina s kontrolo.
6. Prepovejo se naj novi nasadi vinogradov v žitorodnih ravninah, že obstoječi naj se sistematično opustijo.
7. Za ljutomerski vinski okraj naj se doseže carine prost izvoz vina v Avstrijo.
8. Carina na modro galico, žveplo in druga obrambna sredstva naj se ukine.
9. Za enotno prodajo vina naj se čimprej omogoči gradba združne vinske kleti v Ljutomeru, itd. Vinogradniki so v Ljutomeru tudi sklenili da naj vinogradniki ne prodajajo navadna vina izpod 4 din, boljše ne izpod 6 din, za sortna vina pa naj razmeroma zahtevajo večjo ceno. Splošni začetek trgatve je bil določen 10. oktober. Po poskusih ima letošnji mošt skoraj isto količino sladkorja in kisline, kot lansko leto ob istem času.

MENJAVANJE DENARJA V VLAKIH

Finančni minister je dovolil, da lahko obmejne pooblaščen menjalnice, izvzeto od čl. 1. toč. 3. pravilnika o reguliranju prometa z deviza mi in valutami spremljajo po svojih uradnikih mednarodne brzovlake od mejne postaje pa do prve postaje, kjer vlak stoji.

ŠTEVILO RADIJSKIH APARATOV V JUGOSLAVIJI

Po statistiki poštnega ministrstva je bilo v letu 1936. 95.926 radijskih naročnikov. Na področju ljubljanske poštne direkcije pa je bilo v tem letu 13.781 aparatov. Najbolj počasi napreduje število radijskih aparatov v Sloveniji. Vkljub temu stojimo še daleč za ostalimi državami, to pa radi tega, ker so aparati obremenjeni s silno visokimi pristojbinami.

NOVA OBRтна ZBORNICA

Z uredbo ministrskega sveta se bo ustanovila v Nišu za področje moravske banovine nova obrtna zbornica, katero so obrtniki te banovine že dalj časa zahtevali. Na področju nove obrtne zbornice je 8.243 obrtnikov.

Raznoterosti

Angleški in ameriški turisti lahko pridejo z enim vizom dvakrat v našo državo. Ministrstvo zunanjih poslov je dovolilo angleškimi in ameriškim turistom, da se z vizom za enkratni prestop državne meje ponovno brez plačanja novih taks povrnejo v našo državo.

Poraba sladkorja v naši državi pada. Domači konzum sladkorja je v stalnem padcu, ker je sladkor radi visokih trošarin predrag. Značilno je, da je konzum sladkorja v Češkoslovaški tudi v tem letu poskočil.

Koliko kreditnih ustanov je pod zaščito? Pod zaščito se do danes nahaja 337 kreditnih ustanov.

Železniški promet v Jugoslaviji. Potniški promet po naših železnicah je v stalnem dvigu. Leta 1932. se je prevozilo po železnicah 31.546.022, v letu 1933. 29.707.188, leta 1934. 28.572.189, leta 1935. 34.819.032 in leta 1936. 37.694.919 oseb. Na področju ljubljanske direkcije se je v letu 1936. prevozilo 8.425.288 oseb.

Pivovarna in žganjarna

Jos. Tscheligi v Mariboru

Koroška c. 2 - Telefon 2335

priporoča svoje izborno
**PIVO NAJBOLJŠE
KVALITETE**

ter izvrstno slivovko, rum, pivsko
in vinsko droženko, likere i. t. d.

**ROBERT GOLI**

špeciálna zalogá
platná, belega in
pralnega blaga

LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA 3
Velika izbira namiz-
nih prtov in brisač
v stalnih barvah. Razne
tkanine za zastore,
posteljna pregrinjala itd.

VAŽNO!**NARODNA BANKA ZA SANACIJO
NAŠIH DENARNIH ZAVODOV**

Dne 20. t. m. se je vršila seja u-
pravnega odbora Narodne banke,
kjer se je sklepalo tudi o nekaterih
spremembah v pravilniku za kredi-
tiranje. Narodna banka se resno bavi
spremeniti dosedanjo kreditno poli-
tiko, ki jo je zavzemala napram de-
narnim zavodom.

Zimski vozni red

Poleg sprememb, ki so že objavlje-
ne na stenskih voznihih redih, stopijo
s 4. oktobrom 1937. še sledeče spre-
membe v veljavo:

Na progi Rogatec—Gobelno: pot-
niški vlak št. 2114 odhaja iz Rogatca
ob 9.15 ter prihaja v Gobelno ob
10.20; potniški vlak št. 2115 odhaja iz
Gobelnega ob 10.44 minut ter prihaja
v Rogatec ob 11.44.

Na progi Maribor gl. kol.—Brezno
Ribnica: potniški vlak L. 9024 odhaja
iz Maribora gl. kol. ob 14.32 ter prihaja
v Brezno Ribnica ob 15.23; pot-
niški vlak L. 9025 odhaja iz Brezna
Ribnice ob 15.55 ter prihaja v Mari-
bor gl. kol. ob 16.52.

Na progi Maribor gl. kol.—Ruše
izostaneta potniška vlaka št. L. 9022,

odhod iz Maribora gl. k. ob 4.30 in L.
9023, odhod iz Brezna Ribnice ob 5.02.
Potniški vlak L. 9018 bo odhajal iz
Maribora gl. kol. ob 4.05 ter prihajal
v Ruše ob 4.28; potniški vlak št. L.
9019 bo odhajal iz Ruš ob 4.38 ter prihajal
v Maribor gl. kol. ob 5. uri ter
bo imel zvezo proti Ljubljani in Za-
grebu na potniški vlak št. 515, ki od-
haja iz Maribora ob 5.05.

Na progi Gornja Radgona—Radgo-
na odhaja potniški vlak št. 8820 iz
Gornje Radgone za 10 minut prej, to
je ob 7.01 ter prihaja v Radgono ob
17.06.

Na progi Št. Janž na Dol.—Trebnje
na Dol.—Novo mesto izostane meša-
ni vlak št. 9431-9221, odhod iz Št.
Janža na Dol. ob 6.10 in prihod v
Novo mesto ob 7.48. Mešani vlak št.
9431a bo vozil takole: Št. Janž odhod
ob 5.40, Trebnje odhod ob 6.47 in No-
vo mesto prihod ob 7.25. Na progah
avstrijske, italijanske in madžarske
železniške uprave stopi zimski vozni
red dne 3. oktobra 1937. v veljavo.

**Dopisujte v Vaš strokovni
list!**

Pozivamo članstvo, da sodeluje pri
svojem stanovskem listu in da mu po-
roča vse važnejše dogodke, ki so n. pr.
v kvar gostilničarskemu stanu ali ki
nastanejo v stanovskih združenjih. V
teh dopisih naj se naslika življenje go-
stilničarja in njegovo poslovanje v o-
bratu. Narišejo naj se na podlagi res-
nijnih dogodkov nedostatki, težkoče,
ovire itd. Stanovski list naj bo tedaj
ogledalo vseh teženj, ki jih zasleduje
gostilničarski stan. Glede dopisnikov je
**naravno tajnost zajamčena in bo ured-
ništvo rade volje vse dopise za tisk
primerno prikrojilo.** V vsakem združe-
nju naj bo končno po en dopisnik ta-
ko, da bo celotna slika o gostilničar-
stvu naše banovine podana.

*Dobri čevlji
dober uspeh*

29



2402-61000
Lahki, trpežni in -najprilagodljivi telovadski
in sporeti čevlji. Vel. 35-42 Dio 33.-

59



5542-65
Najboljša obutev otrokom za svečanosti iz
finega laka, z usnjanim podplatom i guma-
sto peto

59



3302-64523
Otroški čevljički iz najljepšega laka s trpež-
nim usnjanim podplatom in lepim okrasom
na vezavo

69



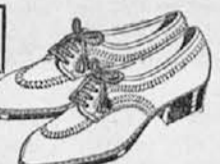
6022-44722
Zelo priljubljen in največ zahtevan otroški
čevlji iz finega telečjega boka s trpežnim
usnjanim podplatom

69

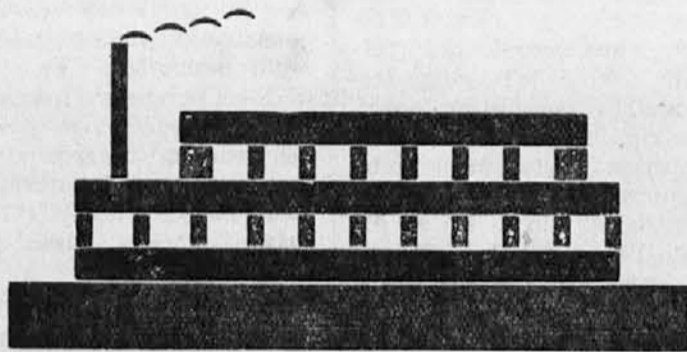


Najprilagodnejši dekliški usnjeni čevlji v zn-
posko preko rista

89



4024-49
Zelo lepi čevlji iz najljepšega laka, s naj-
novim okrasom in trpežnim usnjanim pod-
platom, za naša mlada gimnazijca

**Bata****Oglašujte v Gostilničarskem vestniku!****Delniška pivovarna „UNION“****Ljubljana, Laško in Maribor**

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo,
eksportni ležak in temno pivo, varjeno po bavar-
skem sistemu „HERKULES“, „PORTER“ in
„BOCK“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom

Z odličnim spoštovanjem

Delniška pivovarna „UNION“**Ljubljana, Laško in Maribor**